

КОНЦЕПЦИЯ ЗА МАНДАТНА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ В ПЕРИОДА

(ДЕКЕМВРИ 2023 – ДЕКЕМВРИ 2027 г.)

на професор д-р Димитър Панайотов Димитров,

номиниран за ректор на Университета за национално и световно стопанство

„УСТОЙЧИВОСТ, РАЗУМНА ПРОМЯНА, ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЯ“

Вместо въведение

Уважаеми колеги,

Дойде времето да представя своята мандатна програма за следващия четиригодишен период. Публичното представяне на мандатна програма е сравнително нова практика и затова няма ясен формат как тя да се покаже пред академичната общност. Тъй като аз се кандидатирам за втори мандат, реших да представя изпълнението по предишната мандатна програма и как тази мандатна програма ще бъде актуализирана и продължена в бъдещето на основата на това, което сме постигнали заедно в променената среда. В годишния отчет на ректора и отчета за целия мандат може да бъде намерена по-подробна информация какво е направено за 4 години.

Настоящата мандатна програма представлява актуализирана версия на предишната програма. Ясно са

отбелязани активностите, които имат точен завършек и вече са фиксирани. Добавени са нови предизвикателства и действия, наред с предишните, които продължаваме да изпълняваме заедно. При всеки един инструмент и подход за справяне с предизвикателствата има огромен брой свършени дела, които подробно са описани в отчетите и са видими за всички, но те трябва да продължат и занапред. Образованието е процес, университетът е жив организъм и затова трябва да продължим и с учебната дейност, и с изследванията, и с материалната база.

Вероятно ще има и нови предизвикателства – светът е нестабилен, в трансформация, стои въпросът за сливанията на университети, тригодишен бакалавър, профилиране на висшите училища, политическа нестабилност и т.н. Обаче ние, академичната общност на УНСС, показахме, че заедно можем да се справим и това ще правим и в бъдеще.

През вече далечната 2019 г. никой не можеше да предвиди това, което се случи – световната ковид пандемия, войната в Украйна, глобалната енергийна криза, инфлацията и политическата нестабилност в България. Въпреки всички тези трудности основите на промяната, която стартирахме заедно преди 4 години, с вашата подкрепа и доверие, се оказаха стабилни и УНСС днес е лидер на образователния пазар, лидер в иновациите в образователната система, първият зелен университет, университет № 1 по дигитализация, университет, който се гордее с реализацията на своите възпитаници. Накрая и най-важното – нашите студенти са горди, че учат и са завършили Университета за национално и световно стопанство.

Знаете, че с промените в Закона за висше образование от 2020 г. вече са въведени и политики за развитие на университетите, които се подписват от новоизбрания ректор и се потвърждават от министъра на образованието и науката. Затова и моята мандатна програма е построена върху изпълнението на предишната програма и новата политика за развитие на УНСС, която вече е утвърдена от Министерството на образованието и науката. Нарочно предоставям повече информация, защото считам, че обещанията за бъдещето трябва да се опират на направеното до момента.

Стоя зад всяка своя дума, написана тогава, защото смятам, че човек трябва да спазва обещанията си.

На сайта на УНСС може да намерите оригиналната мандатна програма от декември 2019 г., както и утвърдената програма за управление на УНСС на сайта на МОН.

Съгласно Закона за висше образование, чл. 10, ал. 3 и 4:

„(3) (Нова – ДВ, бр. 17 от 2020 г.) Политиката за развитие по ал. 2, т. 9 се изготвя след обсъждане със заинтересованите страни и се утвърждава не по-късно от три месеца преди провеждането на избор на нов ректор. При предсрочно прекратяване на мандата на ректора следващият ректор изпълнява утвърдената политика за развитие на висшето училище до края на мандата.

(4) (Нова – ДВ, бр. 17 от 2020 г.) По инициатива на органите за управление на висшето училище и на министъра на образованието и науката в политиката за развитие по ал. 2, т. 9 може да се добавя списъкът със стратегическите цели и задачи, без политиката да се променя съществено концептуално.“

Висшето образование в световен мащаб се променя динамично. Търсенето и предлагането на образователни услуги придобива все повече характеристиките на високо конкурентен пазар. Времето и всички процеси са забързани, образователната услуга е лесно сравнима на глобално ниво, високото качество на изпълнение в съкратени срокове е задължително условие за ефективност. Дигитализацията навлиза с все по-голяма скорост, използването на работи и изкуствен интелект (AI) в бизнеса и образованието ни изправя пред още по-големи предизвикателства.

Модернизацията на учебния процес, ревизирането на политиката по доходите, развитието на научноизследователската дейност, изграждането на системни връзки с чуждестранни училища, студентското самоуправление и връзките на УНСС с бизнеса са само част от областите, където е необходимо да бъде извършена разумна, но динамична промяна. Традициите в академизма трябва да бъдат запазени, като се ускори управлението

на процесите и работата във всички направления.

Стратегическата визия за управление на нашия университет е той да се развие като еталон за иновативни образователни, изследователски и работодателски практики, както и проактивно поведение и присъствие на глобалния пазар на образователни услуги.

Принципите, върху които ще продължава да се гради управлението на университета, са:

- Отстояване на академичния дух и автономията на катедрите и факултетите в решенията им за кадрово обезпечаване и академично израстване, в учебните планове и програми и във външните връзки.
- Високо качество във всички сфери на дейността – обучение, научноизследователска дейност и административното обслужване.
- Мотивиране и стимулиране на развитието на академичния състав, колегиалност и зачитане на личното достойнство, цели и интереси на всеки преподавател, студент и служител.
- Върховенство на закона, правилата и процедурите.
- Гарантиране на студентското самоуправление.
- Развитие на иновативността в методите за обучение, технологичната среда и комуникациите.
- Проактивност в поведението спрямо външната среда.

Основните приоритети през следващия мандат декември 2023 – декември 2027 са:

- Развитие на научноизследователската дейност.
- Интернационализация на обучението.
- Дигитализация.
- УНСС – зелен университет.

ОСНОВНИ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА И ПЕРСПЕКТИВИ В ПРОГРАМНИЯ ПЕРИОД
декември 2023 – декември 2027

ОСНОВНИ НАПРАВЛЕНИЯ ЗА РАБОТА	ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА	ПРИОРИТЕТНИ ПОДХОДИ, ИНСТРУМЕНТИ И МЕРКИ
<p>НАПРАВЛЕНИЕ „УНСС № 1“</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Затвърждаване високия рейтинг на УНСС в България и активно развитие на рейтинга в глобална среда. 2. Намаляващо бюджетно финансиране за УНСС. 3. Намаляващи източници на общоевропейски фондове за висшите училища. 4. Осигуряване на баланс в размера на възнагражденията на различните категории служители на УНСС. 5. Балансирано управление на разходната част на бюджета на УНСС. 6. Засилваща се конкуренция от страна на частните висши училища. 7. Подобряване на работната среда в УНСС. 8. Първоначално и текущо обучение на 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Идентифициране и анализ на силните и слабите страни в дейността на УНСС, планиране и предприемане на организационни мерки по катедри и факултети. 2. Целенасочени действия за осигуряване и привличане на извънбюджетни средства от неправителствени и частни програми и проекти. 3. Балансирано актуализиране на различните такси за обучение и администриране на учебния процес и социалните дейности. 4. Стимулиране на иновативността и актуалността на вложения труд, на качеството при изпълнението на задачите и резултатите от тях, с различни материални и нематериални възнаграждения. 5. Увеличаване доходите на преподавателите, административния и

	<p>различните категории служители на УНСС и развитие на административния капацитет.</p> <p>9. Модернизиране и развитие на спортната база на УНСС.</p> <p>10. (нова) Намаляващ брой кандидат-студенти.</p> <p>11. (нова) Глобализация на пазара на образователни услуги, включително онлайн и дистанционно обучение.</p>	<p>помощен персонал чрез незабавен преглед на възможностите на бюджета и реструктуриране на разходите на УНСС.</p> <p>6. Привличане на чуждестранни студенти извън ЕС, използвайки предимствата на държавния университет.</p> <p>7. Усъвършенстване естетически инфраструктурата на комплекса на УНСС.</p> <p>8. Осигуряване на външно финансиране за модернизиране на учебните зали и преподавателските кабинети.</p> <p>9. Осигуряване на външно финансиране, в това число дарителско финансиране, за постепенно климатизиране на сградния фонд на УНСС, възможности за използване на зелена енергия и повишаване на енергийната ефективност.</p> <p>10. Постоянен диалог със синдикалните организации.</p> <p>11. Развитие на участието на служителите</p>
--	---	---

		<p>на УНСС в различни спортове от спортния комплекс на УНСС.</p> <p>12. Чуждоезиково обучение на преподавателите и административните служители както за целите на повишаване и актуализиране на личните академични и административни потребности, така и за ефективната работа с чуждестранните студенти, в това число онлайн комуникация.</p> <p>13. Обучение на преподавателите и административните служители за повишаване на квалификацията.</p> <p>14. Електронно обучение за модернизирване на предлаганите обучителни услуги от страна на преподавателите и административния персонал.</p> <p>15. Осигуряване на външно финансиране, в това число дарителско, за модернизирване на спортната база на УНСС.</p> <p>16. Подобряване на физическата сигурност в УНСС и студентските общежития.</p> <p>17. (нова) Създаване на съвместни бакалавърски и магистърски програми с университети от Китай, Югоизточна Азия и</p>
--	--	--

Западните Балкани.

18. (нова) Създаване на програми за дистанционно обучение на английски език за привличане на чуждестранни студенти.

19. (нова) Пълна дигитализация на процеса на кандидатстване и записване на студенти в УНСС.

20. (нова) Кандидат-студентска кампания, насочена към бъдещи студенти от българската диаспора в съседните държави.

21. (нова) Разкриване и утвърждаване на нови професионални направления в областта на информатиката, педагогиката и приложната лингвистика.

22. (нова) Създаване на университетски център за развитие и използване на изкуствен интелект в образованието.

23. (нова) Драматично увеличаване на дела на учебните фирми и използването им в учебния процес.

24. (нова) Продължаване на работата по проекта ENGAGE.EU и участие на УНСС в създаването на Европейски бизнес университет

25. (нова) Продължаване на работата по системата „Умен дом“, изграждане на нови

		<p>мощности за възобновяеми източници и превръщане на УНСС в зелен университет.</p> <p>26. (нова) Повишаване на нивото на корпоративната социална отговорност – детски стаи, детска градина, пълно използване на УОБ в Равда.</p>
--	--	---

НАПРАВЛЕНИЕ
„УЧЕБЕН ПРОЦЕС“

1. Повишаване качеството на обучение.
2. Нарушен баланс „учебен процес – администриране на общата дейност“.
3. Необходимост от повече практически упражнения, практически задачи, практически стажове, засилване на връзката с практиката.
4. Връзката „потребности на бизнеса в страната – учебни програми на УНСС“ е подценена.
5. Задържане на вниманието и интереса на студентите в съвременните условия е огромно предизвикателство и изисква свръхмодерни и иновативни средства и методи за обучение.
6. Поддържане на общия брой на студентите държавна поръчка и увеличаване на студентите – платено обучение, в т.ч чуждестранните студенти.
7. Въвеждане на иновативни образователни технологии

1. Динамични отношения с бизнеса в страната за модернизация на научните програми на УНСС в съответствие с актуалните потребности на средата и пазара.
2. Избор на специалност след първи курс без промяна в учебните планове. **(Изпълнено.)**
3. Аргументирано връщане на упражненията по инициатива на катедрите. **(Изпълнено.)**
4. Балансиране на учебната натовареност на преподавателите с връщане на нивата от 360 часа и признаване на официалните празници. **(Изпълнено.)**
5. Активизиране на връзките с работодателите, с държавните и общинските институции.
6. Оптимизиране на учебния график на бакалаври и магистри съобразно спецификата на обучението по предложение на катедрите.
7. Активизиране на международното взаимодействие в областта на обучението и привличането на международни студенти.
8. Запазване на съществуващата структура на факултетите. **(Изпълнено.)**
9. Развитие на системата за дистанционно обучение към пълна електронизация с цел

		<p>привличане на повече студенти от страната и чужбина по инициатива на катедрите. (Изпълнено.)</p> <p>10. Интензивна рекламна кампания сред ученици от горните класове и техните родители. (Изпълнено.)</p> <p>11. Въвеждане на единна система за обратна връзка със студентите и бизнеса, която да позволи ясна представа за състоянието, пропуските и възможностите за оптимизация на учебния процес.</p> <p>12. Утвърждаване на УНСС като елитен работодател на своите служители и естествен партньор за цял живот на своите студенти.</p>
--	--	--

		<p>13. Включване на преподавателите и студентите в европейските образователни мрежи.</p> <p>14. Високоскоростен достъп до интернет в целия университет, включително в учебните зали и в двора на УНСС. (Изпълнено.)</p> <p>15. Създаване на единно дигитално портфолио за всеки студент в информационната система на Междууниверситетския център за развитие на кариерата на УНСС.</p> <p>16. Активизиране на сътрудничеството със Столична община и Регионалното управление на МОН.</p> <p>17. (нова) Дигитализация на учебните и бизнес процесите в УНСС – планиране, отчитане, атестиране, академично израстване.</p> <p>18. (нова) Стимулиране на ученето през целия живот и развитие на Института за следдипломна квалификация на УНСС.</p>
--	--	--

<p>НАПРАВЛЕНИЕ</p> <p>„НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ“</p>	<p>1. Динамично адаптиране на научноизследователската дейност на УНСС спрямо системите за измерване и оценяване в национален и международен мащаб.</p> <p>2. Динамично определяне на приоритетите на развитие на научноизследователската дейност на УНСС в съответствие с изменящите се интереси и потребности на бизнеса в страната и региона.</p> <p>3. Работа в национални и европейски мрежи и международни екипи.</p>	<p>1. Нова организация на научноизследователската дейност, насочена към рационалното използване на средствата на фонд НИД на УНСС, с акцент върху световно призната публикационна активност и подготовка за получаването на високи оценки на научната дейност на екипи от УНСС при кандидатстване по проекти с външно финансиране.</p> <p>2. Активизиране на връзките на институтите, факултетите и катедрите на УНСС с българския и регионалния бизнес.</p> <p>3. Насочване на целенасочените усилия за откриване на системните възможности за кандидатстване и участие в проекти заедно с бизнеса.</p> <p>4. Осигуряване на институционална подкрепа за всички научни звена и отделни преподаватели и студенти на УНСС, които кандидатстват или работят по различни проекти.</p>
---	--	--

	<p>4. Превръщане на УНСС във водещ партньор на бизнеса в областта на науката за бизнеса и доброто управление.</p> <p>5. Превръщане на УНСС във водещ партньор на правителството и общините в страната в областта на икономическата политика и доброто управление.</p>	<p>5. Нова система за управление на знанието, която включва организационни механизми (отчети, семинари, обмяна на опит и др.) за споделяне, съхранение и надграждане на знанията, в това число и тяхното унифициране.</p> <p>6. Вътрешна информационна система за предстоящи проекти, проекти в изпълнение, приключили проекти, търсене на участници в проекти, търсене на партньори по проекти.</p> <p>7. Насърчаване на научните изследвания и развитието на академичния състав на катедрите и изследователските институти, което да позволи реализирането на мащабни проекти с държавно и частно финансиране.</p> <p>8. Създаване на единен електронен регистър за публикациите на преподавателите, съвместим с националните регистри.</p> <p>9. (нова) Създаване на организационна структура за подпомагане на публикационната активност.</p>
--	---	---

<p>НАПРАВЛЕНИЕ „СТУДЕНТСКИ ВЪПРОСИ“</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Реално студентско самоуправление. 2. Студентите – част от учебния и изследователския процес. 3. Младите хора – поглед към нови хоризонти. 4. Съвременни социално-битови условия. 5. Електронно административно обслужване на студентските потребности. 6. Естетична и достъпна за студентите учебна среда. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Засилено участие на представители на студентите в органите за управление на УНСС. 2. Назначаване на главен секретар по студентските въпроси. (Изпълнено.) 3. Преразглеждане на критериалната система за стипендии с повишена тежест на успеха от обучението. 4. Подобряване на условията на живот и обновяване на студентските общежития и столове. 5. Реално участие на студентите в процесите по настаняване и управление на студентските общежития и столове. 6. Създаване на система за участие на студентите в научноизследователски проекти. 7. Подкрепа на студентските инициативи за научна дейност, научни прояви и благотворителност.
--	--	---

		<p>8. Създаване на територията на УНСС на магазин за сувенири и потребителски стоки с корпоративните цветове и лого на университета.</p> <p>9. Подкрепа на студентския спорт и студентските отбори.</p>
--	--	---

Само с взаимно доверие и с общи усилия можем да подобрим обществената оценка за нашия университет и да се справим със съвременните предизвикателства, като превърнем УНСС в модел за висшето образование в страната ни!

Нека нашият университет продължи да бъде генератор и пазител на знанието, алма-матер за хиляди нови професионалисти с достоен принос за нашето общество!

Проф. д-р Димитър Димитров

